

SVEUČILIŠTE U ZADRU
SENAT

KLASA: 602-04/12-08/132

URBROJ: 2198-1-79-12/12-02

Zadar, 23. svibnja 2012.

Na temelju članka 58. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju ("Narodne novine" br. 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 2/07. – Odluka USRH, 46/07., 45/09. i 63/11.), članka 54. Statuta Sveučilišta u Zadru (pročišćeni tekst, veljača 2012.), i prijedloga Odjela za arheologiju, Senat Sveučilišta u Zadru na svojoj X. sjednici u ak. god. 2011./2012. održanoj 23. svibnja 2012. godine, donosi

ODLUKU

I

Prihvaća se izmjena nastavnog plana i programa sveučilišnog poslijediplomskog znanstvenog studija *Arheologija istočnog Jadrana* od akad. god. 2012./2013.

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Odjel za arheologiju Sveučilišta u Zadru na svojoj sjednici održanoj 14. svibnja 2012. donio odluku o izmjenama postojećeg plana i programa poslijediplomskog studija *Arheologija istočnog Jadrana*, a u cilju unaprjeđenja studija i njegovog usuglašavanja s postojećim odjelnim kadrovskim potencijalom. Predložene izmjene dostavljene su Senatu.

Senat je utvrdio da predložene izmjene programa definirane u dostavljenom prijedlogu odgovaraju uvjetima iz Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i Statutu Sveučilišta, te je donio odluku kao u izreci

Dostaviti:

1. Odjelu za arheologiju Sveučilišta u Zadru,
2. Uredu za primjenu ECTS-a i akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija,
3. Arhivi.

Prilog:

- Zamolba Odjela za arheologiju KLASA: 602-03/11-08/05, URBROJ: 2198-1-79-24/11-03 od 15. svibnja 2012.

SVEUČILIŠTE U ZADRU

Odjel za arheologiju

KLASA: 602-03/11-08/05

URBROJ: 2198-1-79-24/11-03

Zadar, 15. svibnja 2012.

Republika Hrvatska SVEUČILIŠTE U ZADRU REKTORAT			
Prij. broj:	16/5/2012	Org. jed.	
Klasifikacijska oznaka	602-04/11-08/132		
Uredbeni broj	2198-1-79-24/11-03	Prilog	Vrijed.

SENATU SVEUČILIŠTA U ZADRU

Predmet: Prijedlog izmjena nastavnog plana i programa sveučilišnog poslijediplomskog znanstvenog studija *Arheologija istočnog Jadrana*

Stručno vijeće Odjela za arheologiju je na sjednici održanoj dana 14. svibnja 2012. donijelo odluku o izmjenama postojećeg plana i programa poslijediplomskog studija *Arheologija istočnog Jadrana*, a u cilju unaprjeđenja studija i njegovog usuglašavanja s postojećim odjelnim kadrovskim potencijalom. Sukladno odluci, u izvođenje nastave uključuju se slijedeći djelatnici Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru: doc. dr. sc. Mato Ilkić, doc. dr. sc. Karla Gusar i doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić.

Navedeni nastavnici predložili su, a stručno vijeće Odjela prihvatilo je kolegije kako slijedi (programi kolegija nalaze se u prilogu):

1. Doc. dr. sc. Mato Ilkić:
 - *Novac u antičkoj Liburniji,*
 - *Srednjovjekovni novac u Dalmaciji,*
 - *Antički brodski tereti na istočnoj obali Jadrana.*
2. Doc. dr. sc. Karla Gusar:
 - *Srednjovjekovne utvrde na istočnom Jadranu,*
 - *Glazirana novovjekovna keramika na istočnom Jadranu.*

Odlukom stručnog vijeća Odjela za arheologiju, za nositelja kolegija *Problemi kontinuiteta iz kasne antike u rani srednji vijek* predlaže se doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić, umjesto prof. dr. sc. Ante Uglešića.

Na sjednici održanoj 06. ožujka 2012. Stručno vijeće Odjela za arheologiju utvrdilo je da se iz objektivnih razloga ne održava nastava iz pojedinih kolegija propisanih nastavnim planom i programom studija. Nositelji tih kolegija su prof. dr. sc. Ivor Karavanić, prof. dr. sc. Boško Marijan i akademik Nenad Cambi. Stoga je Stručno vijeće Odjela donijelo odluku o brisanju slijedećih kolegija iz programa poslijediplomskog studija *Arheologija istočnog Jadrana*:

- *Prijelaz srednjeg u gornji paleolitik i paleolitika u mezolitik* (nositelj: prof. dr. sc. Ivor Karavanić),

- *Simbolika u paleolitiku* (nositelj: prof. dr. sc. Ivor Karavanić),
- *Geneza geometrijskog stila ukrašavanja u brončano doba na jadransko-zapadno-balkanskom području* (nositelj: prof. dr. sc. Boško Marijan),
- *Kontakti pretpovijesnih kultura brončanoga i željeznog doba istočnoga Jadrana s mediteranskim svijetom* (nositelj: prof. dr. sc. Boško Marijan),
- *Poganski sarkofazi – pojava i razvitak* (nositelj: akademik Nenad Cambi),
- *Karakteristike kršćanskog urbanizma i arhitekture* (nositelj: akademik Nenad Cambi).

Svi ostali aspekti studija ostaju nepromijenjeni (primjerice uvjeti upisa na studij, kriterij i postupci odabira polaznika, ustroj studija, uvjeti upisa na višu godinu itd.).

S osobitim poštovanjem,

ca

Pročelnik Odjela za arheologiju

T. Marijanović

Prof. dr. sc. Brunislav Marijanović

Prilozi:

- Prilog 1: program kolegija *Problemi kontinuiteta iz kasne antike u rani srednji vijek*,
- Prilog 2: program kolegija *Novac u antičkoj Liburniji*,
- Prilog 3: program kolegija *Antički brodski tereti na istočnoj obali Jadrana*,
- Prilog 4: program kolegija *Srednjovjekovni novac u Dalmaciji*,
- Prilog 5: program kolegija *Srednjovjekovne utvrde na istočnom Jadranu*,
- Prilog 6: program kolegija *Glazirana novovjekovna keramika na istočnom Jadranu*.

Prilog 1: program kolegija *Problemi kontinuiteta iz kasne antike u rani srednji vijek*

NAZIV KOLEGIJA: Problemi kontinuiteta iz kasne antike u rani srednji vijek					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL	Odjel za arheologiju				
STUDIJ	Poslijediplomski znanstveni studij "Arheologija istočnog Jadrana"				
USMJERENJE	Srednjovjekovna arheologija			Godina studija	
NASTAVNIK:	Doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić			1.	
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju				
STATUS KOLEGIJA:		Izborni		Semestar: I.	
<p>• OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Posebna pozornost u okviru kolegija biti će posvećena odnosu antike i ranoga srednjeg vijeka uopće. Obrađivat će se problemi etničkih struktura na području Jadrana i njegova šireg zaleđa, arheološka baština kasnoantičkog autohtonog življa i ranobizantska materijalna kultura. Također će se u nekim segmentima obrađivati ranokršćanski nalazi kao i nalazi seobe naroda. Vremenski će se obuhvatiti razdoblje od 5. do 7. stoljeća. Iako će naglasak biti na raščlambi materijalne kulture i arheoloških nalaza, kolegij će pokušati pružiti interdisciplinarnu sliku razmeđa kasne antike i srednjega vijeka. Primjerice, prikazati će se uloga ekonomskih zakonitosti pri promjeni socijalnih struktura i distribuciji određenih elemenata materijalne kulture. S posebnim obzirom će se razmotriti utjecaji Velike seobe naroda i doseljavanja Slavena na materijalnu kulturu i na promjenu društvenih okolnosti.</p>					
<p>• CILJEVI KOLEGIJA:</p> <p>Upoznati studente sa sitnom materijalnom kulturom kasne antike, posebice s tehnikama izrade nakita i radioničkim središtima. Dati pregled nalaza sitne kasnoantičke arheološke baštine, ranokršćanskih i ranobizantskih nalaza, uglavnom nakita. Ukazati na sveobuhvatnost promjena koje su zadesile kasnoantičko društvo u vremenu od 5. do 7. stoljeća.</p>					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:				2	
TJEDANA PO SEMESTRU:				15	
Sati tjedno:	predavanja			1	
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja			15	
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja		individualni projekti			terensko istraživanje
NASTAVNA POMAGALA:					
	bilješke .pp	članci	knjige		
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					

NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
Ispit se ne polože					
<p>• LITERATURA:</p> <p>Obvezna:</p> <p>I. BALDINI LIPPOLIS, <i>L'oreficeria nell'Impero di Constantinopoli tra IV e VII secolo</i>, Bari 1999.</p> <p>M. BRANDT, <i>Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka</i>, Zagreb, 1995.</p> <p>Z. BULJEVIĆ, Njive-Podstrana: groblje iz vremena seobe naroda u Naroni, <i>Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku</i>, 90-91, Split 1999.</p> <p>F. BUŠKARIOL, Nakit ukrašen tehnikom cloisonné iz Arheološkog muzeja u Splitu, <i>Vjesnik za arheologiju i historiju damatinsku</i>, 78, Split 1985.</p> <p>S. CIGLENEČKI, <i>Tinje nad Loko pri Žusmu</i>, Ljubljana 2000.</p> <p>F. CURTA, <i>Southeastern Europe in the Middle Ages 500-1250</i>, Cambridge, 2006.</p> <p>T: FABIJANIĆ, <i>Pojasne kopče i pređice, druge polovice 5. do 7. st. na području rimske provincije Dalmacije</i>. Magistarski rad, Zagreb 2004.</p> <p>J. FERLUGA, <i>Vizantijska uprava u Dalmaciji</i>, Beograd 1957.</p> <p>I. GOLDSTEIN, <i>Bizant na Jadranu (Bizant na Jadranu od Justinijana I. do Bazilija I.)</i>, Zagreb 1992.</p> <p>M. MacCORMICK, <i>Origins of the European economy: communications and commerce A.D. 300-900</i>, Cambridge 2010.</p> <p><i>Istra i sjevernojadranski prostor u ranom srednjem vijeku</i> (ur. R. Matijašić), Pula 1995.</p> <p><i>L'Adriatico dalla tarda antichità all'età Carolingia</i> (ed. P. Brogiolo, P. Delogu), Firenze 2005.</p> <p>R. LOTTER, R. BRATOŽ, H. CASTRITIUS, <i>Premiki ljudstev na območju vzhodnih Alp in srednjega Podumavja med antiko in srednjim vekom (375.-600.)</i>, Ljubljana 2005.</p> <p>N. MILETIĆ, Ranosrednjovjekovna nekropola u Rakovčanima kod Prijedora, <i>Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu</i>, n.s., 25, Sarajevo 1970.</p> <p>N. MILETIĆ, Ranosrednjovjekovna nekropola u Koritima kod Duvna, <i>Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu</i>, n.s., 33, Sarajevo 1979.</p> <p><i>Salona Christiana</i>, Split 1994.</p> <p><i>On Barbarian Identity. Critical Approaches to Ethnicity in the Early Middle Ages</i>, Turnhout, 2002.</p> <p>Ž. RAPANIĆ, <i>Predromaničko doba u Dalmaciji</i>, Split 1987.</p> <p><i>Roma e i barbari</i> (ed. J.-J. Aillagon), Venezia 2008.</p> <p>V. STARE, <i>Kranj, nekropola iz časa preseljavanja ljudstev</i>, Ljubljana 1980.</p> <p><i>Starohrvatska spomenička baština. Rađanje prvog hrvatskog kulturnog pejzaža</i> (ur.: M. Jurković, T. Lukšić), Zagreb 1996, 5-111.</p> <p>A. UGLEŠIĆ, Tipološko stilska analiza istočnogotskog nakita na području rimske provincije Dalmacije, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru. Razdio povijesnih znanosti</i>, 29(16) (1989-1990), Zadar 1990, 207-229.</p> <p>A. UGLEŠIĆ, Rimska provincija Dalmacija pod vlašću Istočnih Gota, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru. Razdio povijesnih znanosti</i>, 30(17) (1990-1991), Zadar 1992, 65-77.</p> <p>A. UGLEŠIĆ, O etničkoj pripadnosti groba 2 s položaja Njive – Podstrana u Naroni, <i>Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru. Razdio povijesnih znanosti</i>, 38(25) (1999), Zadar 2000, 93-100.</p> <p>Z. VINSKI, Kasnoantička baština u grobovima srednjeg vijeka kao činjenica i kao problem, <i>Materijali</i>, 1 (VI. kongres arheologa Jugoslavije, Ljubljana, 1963.), Beograd 1964.</p> <p>Z. VINSKI, Betrachtungen zur Kontinuitätsfrage des autochtonen romanisierten Ethnikos im 6. und 7. Jahrhundert, <i>Problemi della civiltà e del' economia longobarda scritti in memoria di G. P. Bognetti</i>, Milano 1964.</p>					

- Z. VINSKI, Krstoliki nakit epohe seobe naroda u Jugoslaviji, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3, Zagreb 1968.
- Z. VINSKI, Autochtone Kulturelemente zur Zeit der slawischen Landnahme des Balkanraums. *Simpozijum Predslavenski etnički elementi na Balkanu u etnogenezi južnih Slovena* (Mostar 1968.), Centar za balkanološka ispitivanja, knj. 4, ANUBiH, pos. izd., 12, Sarajevo 1969.
- Z. VINSKI, Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3.s, 5, Zagreb 1971.
- Z. VINSKI, Kasnoantički starosjedioci u salonitanskoj regiji prema arheološkoj ostavštini predslavenskog supstrata, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 69, Split 1973.
- Z. VINSKI, Razmatranja o iskopavanjima u Kninu na nalazištu Greblje, *Starohrvatska prosvjeta*, 3. s., 19 (1989), Split 1991.
- C. WICKHAM, *Framing the early Middle Ages: Europe and the Mediterranean 400-800*, Oxford 2005.

Dopunska:

- P. BARFORD, *The Early Slavs*, Ithaca 2001.
- J. BELOŠEVIĆ, Ranosrednjovjekovna nekropola u selu Kašiću kraj Zadra, *Diadora*, 4, Zadar 1968.
- J. BELOŠEVIĆ, *Materijalna kultura Hrvata od 7. do 9. stoljeća*, Zagreb 1980.
- N. CAMBI, *Antika*, Zagreb 2002, 206-311.
- C. CAVALLARI, *Ogetti di ornamento personale dall'Ekilia Romagna Bizantina: I contesti di rinvenimento*, Bologna 2005.
- M. CORRADO, Cimiteri della Calabria altomedievale, *Histria Antiqua*, 8, Pula 2002.
- Die Welt von Byzanz – europas östliches Erbe* (Hrsg. L. Wasmer), München 2004.
- Etnogeneza Hrvata* (ur.: N. Budak), Zagreb 1995.
- É. GARAM, *Funde byzantinischer Herkunft in der Awarenzeit vom Ende des 6. bis zum Ende des 7. Jahrhunderts*, Budapest 2001.
- P. GRIERSON, *Byzantine Coinage*, Dumbarton Oaks 1999.
- S. JONES, *The Archaeology of Ethnicity*, London 1997.
- R. JURIC, Fibula oblika križa iz Podgrada (*Asseria*) kod Benkovca, *Asseria*, 3, Zadar 2005.
- O. KARAGIORGOU, *Urbanism and Economy in Late Antique Thessaly (3rd – 7th century A.D.)*, *The Archaeological Evidence*, Oxford 2001.
- Kasno rimsko carstvo i rani srednji vijek*, *Povijest* 5, Zagreb 2007.
- La necropoli altomedievale di Castel Trosino. Bizantini e Longobardi nelle Marche*, Milano 1995.
- B. MARUŠIĆ, Materijalna kultura Istre od 5. do 9. stoljeća, *Arheološka istraživanja u Istri i Hrvatskom primorju* (=Izdanja Hrvatskog arheološkog društva, 11), 2, Pula 1987, 81-105.
- B. MILIĆ, *Razvoj grada kroz stoljeća*, sv. 2, Zagreb 1995.
- Povijest Hrvata – Srednji vijek* (ur.: F. Šanjek), Zagreb 2003, 5-72, 115-134.
- P. SKOK, *Slavenstvo i romanstvo na jadranskim otocima*, Zagreb 1950.
- M. SUIĆ, *Antički grad na Jadranu*, Zagreb 2003, 341-451.
- P. ŠIMUNOVIĆ, *Istočnojadranska toponimija*, Split 1986.
- Z. VINSKI, Šljem epohe seobe naroda nađen u Sinju, *Starohrvatska prosvjeta*, 3.s., 12, Split 1982.
- Z. VINSKI, Epoha seobe naroda, *Umetničko blago Jugoslavije, Rani srednji vijek*, Beograd-Zagreb-Mostar 1986.
- J. WERNER, Byzantinische Gürtelschnallen des 6. und 7. Jahrhunderts aus der Sammlung Diergardt, *Kölner Jahrbuch für Vor- und Frühgeschichte*, 1, Berlin 1955.
- C. WICKHAM, *The Inheritance Of Rome: A History of Europe from 400 to 1000*, London 2009.
- M. WHITTOW, *The making of orthodox Byzantium: 600-1025*, London 1996.
- Odabrani članci iz domaćih i inozemnih znanstvenih časopisa, npr. iz časopisa *Hortus atrium*

medievalium (poglavito sv. 5, 9 i 14) i dr.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija: DA

Registracija za ispit:

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

• **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

Problem doseljenja Slavena/Hrvata na istočni Jadran i šire zaleđe u svjetlu arheoloških nalaza, doktorska disertacija, Zadar 2009.

Pojasne kopče i predice druge polovine 5. do 7. stoljeća na području rimske provincije Dalmacije, magistrarski rad, Zagreb 2004.

Južnojadranska inačica pojasnih kopči tipa „Bologna/Balgota“, *Izdanja Hrvatskog arheološkog društva*, 24, Dubrovnik 2010, 149-156.

14C date from early Christian basilica gemina in Podvršje (Croatia) in the context of Slavic settlement on the eastern Adriatic coast, *Frühe slawische Siedlung in Mitteleuropa (6. - 9. Jahrhundert) im Lichte naturwissenschaftlicher Datierung* (ur. M. Dulnicz), Wrocław-Bamberg 2010.

O nekim neobjelodanim arheološkim nalazima iz ostavštine fra Luje Maruna u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, *Zbornik o Luji Marunu* (ur. Ž. Tomičić, A. Uglešić), Šibenik-Zadar-Zagreb 2009, 122-131.

Early Medieval pottery on the Eastern Adriatic in Context of Interaction between the Slavs and Autochthonous Population, *IX Congresso Internazionale sulla Ceramica Medievale nel Mediterraneo: Nuove scoperte*, Venezia 2009.

Nova razmatranja o ranobizantskim pojasnim kopčama tipa „ Bologna/Balgota“, *Archaeologia Adriatica*, 2, 1, Zadar 2008, 129-139.

Ranokršćanske pticolike fibule u svjetlu neobjavljenih nalaza iz Danila i Podumaca, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, 24, Zagreb 2007, 263-271.

Prilog 2: program kolegija Novac u antičkoj Liburniji

NAZIV KOLEGIJA: Novac u antičkoj Liburniji					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL / KATEDRA:	Odjel za arheologiju				
STUDIJ:	Poslijediplomski znanstveni studij "Arheologija istočnog Jadrana"			Godina studija: 2.	
USMJERENJE:	Antička arheologija				
NASTAVNIK/SURADNIK:	Doc. dr. sc. Mato Ilkić				
USTANOVA:	Sveučilište u Zadru				
STATUS KOLEGIJA:		Izborni		Semestar: I	
<ul style="list-style-type: none"> OPIS KOLEGIJA: Kolegij tematizira monetarne sustave čiji je novac bio u optjecaju u antičkoj Liburniji. To je novac Numidije, Kartage, Ptolemejevića, Grčke, Rimske republike i Rimskog carstva. Također, kolegij obuhvaća novac Kelta, ilirskih vladara i plemena te grčkih kolonija na hrvatskom dijelu Jadrana. Kolegij se bavi novcem iz grobova, pojedinačnim nalazima i ostavama. Među inim, riječ je i o krivotvorinama, tj. barbarskim imitacijama te kontramarkama na novcu. 					
<ul style="list-style-type: none"> CILJEVI PREDMETA: - upoznati studente s monetarnim sustavima čiji je novac bio u uporabi na području antičke Liburnije; - upoznati studente s determiniranjem raznovrsne numizmatičke građe; - osposobiti studente za samostalan rad na području antičke numizmatike. 					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			2		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		1		
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		15		
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:			1		
NASTAVNE METODE:					
Predavanja Da	Seminari				
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici Da	bilješke .pp Da	članci Da	knjige Da	internet Da	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
Ispit se ne polaže					
<ul style="list-style-type: none"> Literatura: 					
Obvezna:					

- ALFÖLDI 1978 – ALFÖLDI, Maria R. *Kulturgeschichte der Antiken Welt*, II. *Antike Numismatik. Teil I, Theorie und Praxis*. Mainz am Rhein, 1978.
- ALFÖLDI 1978 – ALFÖLDI, Maria R. *Kulturgeschichte der Antiken Welt*, III. *Antike Numismatik. Teil II, Bibliographie*. Mainz am Rhein, 1978. Brunšmid, J., *Inschriften und Münzen der griechischen Städte Dalmatiens*, Wien, 1893.
- BATOVIĆ 2011 – BATOVIĆ, Šime. Predrimski novac iz južne Italije na istočnojadranskom primorju, *Diadora* 25, Zadar, 2011., 7-47.
- BONAČIĆ MANDINIĆ 1987 - BONAČIĆ MANDINIĆ, Maja. Novac Farosa iz zbirke Machiedo u arheološkom muzeju u Splitu. *AVes*, 38/1987: 393-405.
- BONAČIĆ MANDINIĆ 1998 - BONAČIĆ MANDINIĆ, Maja. Novac Herakleje u Arheološkom muzeju u Splitu. Summary: The coinage of Heracleia in the Archaeological Museum in Split. *VAHD*, 81/1988: 65-80+T. 7-12.
- BONAČIĆ MANDINIĆ 1999 - BONAČIĆ MANDINIĆ, Maja. Novac Isse i Farosa u zbirci Magyar Nemzeti Múzeum u Budimpešti. Summary: The coins of Issa and Pharos in the Hungarian National Museum in Budapest. *VAHD*, 91/1999: 255-267.
- BRUNŠMID 1898 -BRUNŠMID, Josip. *Die Inschriften und Münzen der Griechischen Städte Dalmatiens. Abhandlungen des Archäologisch-epigraphischen Seminars der Universität Wien. Herausgeben von O. Benndorf und E. Bormann, Heft XIII*. Wien, 13/1898.
- CRAWFORD 1983 - CRAWFORD, Michael. *Roman Republican Coinage*, I-II. Cambridge 1983. (=RRC).
- CRAWFORD 1983 - CRAWFORD, Michael. *Coinage and Money under the Roman Republic, Italy and the Mediterranean economy*, London, 1985.
- KOS 1998 – KOS, Peter. *Leksikon antičke numizmatike*. Zagreb, 1998.
- KOS 2002 - KOS, Peter. A find of Celtic coins from the area of Balina Glavica (*Sinotion*) in Dalmatia. Sažetak: Nalaz keltskog novca na području Baline Glavice (*Sinotion*) u Dalmaciji. *VAMZ*, 3.s., 25/2002: 147-158.
- MAROVIĆ 1988 - MAROVIĆ, Ivan. Novac ilirskog dinasta Baleja u Arheološkom muzeju u Splitu. Summary: Novac ilirskog dinasta Baleja u Arheološkom muzeju u Splitu. *VAHD*, 81/1988: 81-145+T. 13-22.
- MIRNIK 1981 – MIRNIK, Ivan. A. Coin hoards in Yugoslavia. *BAR International Series*, (Oxford), 95/1981.
- Numizmatički priručnik i rječnik*, urednik Ivan Mirnik, Zagreb 2011.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1953 - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. K pitanju historiciteta nekih grčkih kovnica na našoj obali. Herakleja i Korkyra Melaina. (Résumé: Autour d'un problème d'histoire de quelques hôtels des monnaies grecques sur notre côte adriatique. *Numizmatika*, 5, 1953: 3-9.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, 1965a - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. Prolegomena ilirskoj numografiji. Résumé: Prolegomènes à l'étude de numismatique illyrenne. *GCBI*, 3,1965 (1967), 1: 77-93.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1967 - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. Ilirski vladari u svijetlu epigrafskih i numizmatičkih izvora. *Historijski zbornik* (Zagreb), 19-20/1966-1967; 295-310.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1973 - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. Ilirski vladarski novci u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Résumé: Monnaies des rois illyriens au Musée Archéologique de Zagreb. *VAMZ*, 3.s., 6-7/1972-73: 45-56 + 8 Pls
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1979 - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. O pitanju prekova u emisijama grčko-ilirskih kovnica na Jadranu. Summary: On recoinages of Grecian-Illyrian mints on the Adriatic. *NV*, 22/1970, 33: 3-12 + 2 t.; RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1989: 381-390.
- RIC = *The Roman Imperial Coinage* I–X, London.
- STEVENSON-SMITH-MADDEN 1964 – STEVENSON, Seth William – SMITH, Roach – MADDEN, Frederic W. *A Dictionary of Roman coins, republican and imperial*. London, 1964.

ŠEPAROVIC 2001 – ŠEPAROVIC, Tomislav. O medaljonu carice Faustine Mlađe iz Podgrađa kod Benkovca. Summary: Medallion of the Empress Faustina the Younger from Podgrađe near Benkovac. *Opuscula archaeologica*, 26/2002: 133-141.

ŠEPAROVIC 2003 – ŠEPAROVIC, Tomislav. Zbirka rimskog novca u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika. Muzej hrvatskih arheoloških spomenika – Split, Katalozi i monografije, 15, Split, 2003.

VISONÀ 2005 - VISONÀ, Paolo. The Coinage of Corecra Melaina. *Zbornik radova 4. međunarodnog numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj. 20.-25. rujna 2004. Proceedings of the 4th International Numismatic Congress in Croatia. September 20-25, 2004.* Rijeka, 2005: 243-252.

Dopunska:

ALFÖLDI 1928 – ALFÖLDI, András. Siscia. Vorarbeiten zu einem Corpus der in Siscia geprägten Römermünzen I. Siscia. (Előmunkálatok a Pannoniában vert római pénzek rendszeres összefoglalásához). *Numizmatikai közlöny* (Budapest), 27-27/1927-28: 14-58 +T. 1-7.

ALFÖLDI 1936 – ALFÖLDI, András - Siscia. Előmunkálatok a Pannoniában vert római pénzek rendszeres összefoglalásához. II. Siscia. Vorarbeiten zu einem Corpus der in Siscia geprägten Münzen II. Claudius II. und Quintillus. Siscia. Travaux préliminaires d'un recueil général de monnaies romaines frappées à Siscia. II. Claudius II et Quintillus. *Numizmatikai közlöny* (Budapest), 34-35/1935-36: 9-24, 86 +T. 1-8.

BONAČIĆ MANDINIĆ 2003 - BONAČIĆ MANDINIĆ, Maja. Nekoliko primjeraka novca 2. i 1. st. prije Krista s Brača – uz razmišljanje o keltskim nalazima u Dalmaciji. Summary: A collection of the 2nd and 1st century BC coins from the island of Brač (reflection on the Celtic finds in Dalmatia). *OpA*, 27/2003: 435-441.

BONAČIĆ MANDINIĆ 2004 - BONAČIĆ MANDINIĆ, Maja. *Grčki novac u stalnom postavu Arheološkog muzeja u Splitu.* Split, 2004.

BONAČIĆ MANDINIĆ 2006 - BONAČIĆ MANDINIĆ, Maja. Aes rude i ostava sjevernoafričkog novca iz Arheološkog muzeja u Splitu. Summary: Aes rude and hoard of North-African coins in the Archaeological Museum in Split. *VAPD (=VAHD)*, 99/2006: 195-205.

CEKA 1972 – CEKA, Hasan. *Questions de numismatique illyrienne avec un catalogue des monnaies d'Apollonie et de Dyrrhachium.* Tirana, 1972. X2

DUKAT 2001 – DUKAT, Zdenka. Numidski i rimski novac s lokaliteta Plešivica-Sedlo. Summary: Numidian and Roman coins from the region of Plešivica-Sedlo. *VAMZ*, 3.s., 34/2001: 59-64.

DUKAT - GLAVIČIĆ 1975 – DUKAT, Zdenka – Ante GLAVIČIĆ. Numizmatičke vijesti iz Senja i okolice. Summary. *SenjZb*, 6/1975: 167-198.

DUKAT – GÖRICKE LUKIĆ – ŠEPAROVIC 2004– DUKAT, Zdenka - Hermine GÖRICKE LUKIĆ - Tomislav ŠEPAROVIC. Rimski medaljoni u hrvatskim muzejima. Roman medallions in Croatian museums. Split, 2004.

DUKAT - MIRNIK 1976 – DUKAT, Zdenka – Ivan MIRNIK. Pre Roman coinage on the territory of modern Yugoslavia. *Bulletin of the Institute of Archeology*, 13/1976: 175-210.

DUKAT - MIRNIK 1982 – DUKAT, Zdenka – Ivan MIRNIK. Skupni nalaz rimskog republikanskog novca iz Osora. *Izdanja Hrvatskog arheološkog društva "Arheološka istraživanja na otocima Cresu i Lošinju"*, 7/1982: 141-151+T. 1-11.

Göricke-Lukić, H. (2004), *Grčki, grčko-kolonijalni i keltski novac iz Muzeja Slavonije Osijek*, Osijek. Summary: *Greek, Greek-colonial and Celtic coins from the Museum of Slavonia in Osijek.*

GUSAR, VUJEVIĆ 2011 – Gusar, K., Vujević, D., Numizmatički nalazi s lokaliteta Jazine-Lignum u Zadru, *Zbornik radova 6 međunarodnog numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj*, Rijeka 2011., 113-126.

KOS 1977 – KOS, Peter. *Keltski novci Slovenije. – Keltische Münzen Sloweniens.* Ljubljana, 1977.

MARTINI, R. 2003 – Collezione Pangerl. Contromarche imperiali romane (Augustus – Vespasianus), *Nomismata*, 6. *Historisch-numismatische Forschungen*, Milano.

RAKNIĆ 1970 - Raknić, Ž., Ostava rimskih carskih denara iz Zadra. Depot der Kaiserlichen

Römischen Denaren in Zadar, *Diadora* 5, Zadar, 1970., 49-92.

ŠEPAROVIĆ 2003 – Šeparović T., *Zbirka rimskog novca u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika*, Split, 2003.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ 1953 - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. Dva skupna nalaza rimskog carskog novca kod Dugopolja u Dalmaciji. *VAHD*, 52, 1950: 239-278+T. 14-19.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1967a - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. Prilog emisijama srebrnog novca ilirskog kralja Baleja. Uz dva neobjavljena primjerka. Summary: An essay on silver coins coined during the reign of the Illyric king Ballaios. Zusammenfassung: Ein Beitrag zu den Emmisionen der Silbermünzen des Illyrischen Königs Ballaios. *NV*, 14/1967, 25: 1-6.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1969 - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. Neki problemi tipologije i kronologije novca ilirskog kralja Gencija. Summary: Some problems concerning the typology and the chronology of coins minted during the reign of the Illyrian king Genthius. Zusammenfassung: Einige Probleme betreffend die Typologie der Münzen des Illyrischen Königs Genthius. *NV*, 16/1969, 27: 1-10 + 2 T.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1981 - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. O tipologiji novca "kralja Monunija" i pitanju njegova identiteta. Résumé: Sur la typologie de la monnaie du "roi Monounio" et sur le problème de son identité. *GodANUBIH, CBI*, 19/1981, 17: 97-123+T. 1-4.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1989c - RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje. Hvarsko-ilirski dinast Balej i grad *Pharos*. Prilog tipologiji grčko-ilirskog novca. U: RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D. 1989: 341-351.

ŠEPAROVIĆ 2003 – ŠEPAROVIĆ, Tomislav. Predrimski novac u Muzeju Hrvatskih arheoloških spomenika. Summary: Pre-Roman coins in the Museum of Croatian Archaeological Monuments. *OpA*, 27/2003: 417-433.

ŠKEGRO 1994 – ŠKEGRO, Ante. Rimski rudnički novac. *OpA*, 18/1994: 173-180.

ŠKEGRO 1999 – ŠKEGRO, Ante. A large north african, Carthage bronze coin from the numismatic collection of the Franciscan Monastery in Kreševo. *RadFilZad*, 38(25)/ 1999: 17-27.

VISONÀ 1982 - VISONÀ, Paolo. Early Greek Bronze Conage in dalmatia and the Škudljivac Hoard: A Reappraisal of IGCH 418-420. *Actes du 9ème Congrès International de Numismatique, Berne, Septembre 1979*. Louvain-la-neuve – Luxembourg, 1982:147-155 + Pl. 24.

VISONÀ 1989 - VISONÀ, Paolo. Finds of Numidian coins (C. 204-148 B.C.) in North Africa. *Trésors monétaires*, 11/1989: 18-23.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija: Da

Registracija za ispit: Da

PREUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

- **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

ILKIĆ 2007 - M. Ilkić, *Rimski novac s područja Novalje*, Novalja-Zadar, 2007.

ILKIĆ, ČELHAR 2007- Dvije rijetke vrste rimskog carskog novca s područja antičke Liburnije, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 40, Zagreb, 2007., str. 333-338.

ILKIĆ, MEŠTROV 2007 - Nalazi rimskog novca iz Pakoštana, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 40, Zagreb, 2007., str. 338-346.

ILKIĆ 2008 - Rimski *Cornacum* u svjetlu numizmatičkih nalaza / Roman *Cornacum* in the Light of the Numismatic Evidence, *Proceedings of the 5th International Numismatic Congress in Croatia*, Rijeka, 2008., str. 51-75.

ČELHAR, GLUŠČEVIĆ, ILKIĆ 2008 - M. Čelhar, S. Gluščević, M. Ilkić, Numizmatički nalazi iz antičke nekropole na području Trgovinskog centra Relja u Zadru, *Diadora* 22, Zadar 2008., str. 7-68.

ILKIĆ 2010 - Pre-Roman Coins from Sotin, *Proceedings of the XIV International Numismatics Congress / Holmes, Nicholas (ur.)*. Glasgow, 2011., str. 1182-1190.

ILKIĆ 2009 – M. Ilkić, Numizmatički nalazi iz dijela antičkog kompleksa u Caskoj – katastarska čestica 1941/24, *Archaeologia Adriatica* 3, Zadar, 2009., str. 173-182.

Prilog 3: program kolegija *Antički brodski tereti na istočnoj obali Jadrana*

NAZIV KOLEGIJA: Antički brodski tereti na istočnoj obali Jadrana					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL / KATEDRA:		Odjel za arheologiju			
STUDIJ:		Poslijediplomski znanstveni studij "Arheologija istočnog Jadrana"		Godina studija: 2.	
USMJERENJE:		Antička arheologija			
NASTAVNIK/SURADNIK:		Doc. dr. sc. Mato Ilkić			
USTANOVA:		Sveučilište u Zadru			
STATUS KOLEGIJA:		Izborni		Semestar: I	
<p>• OPIS KOLEGIJA:</p> <p>Kolegij pod nazivom <i>Antički brodski tereti na istočnoj obali Jadrana</i> tematizira vrste, količine i karakter tereta, zatim nosivost brodova te njihove destinacije. S obzirom na to da se prigodom podvodnih arheoloških istraživanja antičkih brodoloma, ali i luka i drugih vrsta lokaliteta, najčešće pronalaze pokretni arheološki artefakti, i to osobito mnogobrojne i raznovrsne amfore, pozornost se pridaje tipologiji, kronologiji i provenijenciji takve vrsta keramičke ambalaže, te mogućem njihovom sadržaju kao što su vino, maslinovo ulje, riblje prerađevine, povrće ili ušćereno voće. Nadalje, ukazuje se i na važnost drugih vrsta izrađevina od keramike kao što je <i>terra sigillata</i>, posude za svakodnevnu uporabu itd. Također, kolegij obuhvaća i problematiku vezanu uz nešto rjeđe vrste roba koje su transportirane brodovima, kao što su pitosi, ili npr. građevinski materijal, odnosno tegule i imbreksi, zatim kameni blokovi, te oni artefakti izrađeni od stakla i kovine.</p>					
<p>• CILJEVI PREDMETA:</p> <p>Cilj ovoga kolegija je upoznati studente s različitim teretima koji su transportirani duž istočne obale Jadrana u antičkome razdoblju. Očekuje se da studenti prepoznaju najvažnije vrste amfora, njihovu provenijenciju i vremensko opredjeljivanje. Također, očekuje se da nauče i druge vrste roba koja je prevožena brodovima i kojima se trgovalo, kao što je <i>terra sigillata</i>, kuhinjsko posude, pitosi, tegule, kameni blokovi, zatim predmeti od stakla itd.</p>					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			2		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:		predavanja	1		
		seminari			
		vježbe			
		mentorski rad			
Ukupno sati:		predavanja	15		
		seminari			
		vježbe			
		mentorski rad			
Ukupan broj dana terenske nastave:			1		
NASTAVNE METODE:					
Predavanja	Seminari				
Da					
NASTAVNA POMAGALA:					

udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
Da	Da	Da	Da	Da	

UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:

--	--

NAČIN POLAGANJA ISPITA:

Ispit se ne polaže					
--------------------	--	--	--	--	--

•

• **LITERATURA:**

Obvezna:

- Z. Brusić, Late antique and byzantine underwater finds along the Eastern coast of the Adriatic, *Balcanoslavica*, 5, Prilep, 1974.
- Z. Brusić, Vrste importa helenističke i rimske keramike u Liburniji. *Umjetnost na istočnoj obali Jadrana u kontekstu europske tradicije*, Rijeka, 1993.
- Z. Brusić, Hellenistic and Roman Relief Pottery in Liburnia, *BAR, Int. Ser.*, 817, Oxford, 1999.
- Z. Brusić, Late antique and byzantine underwater finds along the Eastern coast of the Adriatic, *Balcanoslavica*, 5, Prilep, 1974.
- Z. Brusić, M. Jurišić, Ž. Krnjčević, *Blago šibenskog podmorja*, Šibenik, 2001.
- N. Cambi, Spanish amphorae found near Split, *Arheološki vestnik*, 26, Ljubljana, 1976.
- N. Cambi, Amfore kasnorepublikanskog doba i njihova produkcija u Dalmaciji, *Zbornik radova posvećen akademiku Alojzu Bencu*, Posebna izdanja ANUBiH, 95, Sarajevo, 1991.
- A. Degeassi, I porti romani dell'Istria, *Athemon, scritti di Archaeologia e di Antichità Classiche in onore di Carlo Anti*, 1954.
- B. Ilakovac, Keramika iz antičkog broda potonulog kod Paklenih otoka, *Diadora*, 4, Zadar, 1968.
- M. Jurišić, Arheološki nalazi u podmorju Krka, Raba, Paga i Hrvatskog primorja, *Izdanja HAD-a*, 13, Zagreb, 1989.
- M. Jurišić, Ancient Shipwrecks of the Adriatic, *BAR International Series*, 828, Oxford, 2000.
- B. Kirigin, Grčko-italske amfore na Jadranu, *Arheološki vestnik*, 45, Ljubljana, 1994.
- A. Kisić, Nalaz potonulog trgovačkog broda s početka IV. Stoljeća u uvali Sobri na Mljetu, *Anali Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Dubrovniku*, 24-25, Dubrovnik, 1987.
- A. Kisić, *Antički brod u podmorju Mljeta*, Split, 2000.
- A. J. Parker, Ancient Shipwreck of the Mediterranean and the Roman Provinces, *BAR International Series*, 580, Oxford, 1992.
- I. Radić Rossi, Brodski tereti krovne opeke i proizvodi radionice Seksta Metilija Maksima u jadranskom podmorju, *Rimske keramičarske i staklarske radionice; Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru*, Crikvenica, 2011., 19-30.
- I. Radić-Rossi, Arheološka baština u podmorju Kaštelanskog zaljeva, *Archaeologia Adriatica* 2 (2009).
- Ž. Rapanić, Antički brod s teretom keramike kod Vignja, *Zbornik otoka Korčule*, 2, Zagreb, 1972.
- Skriveno blago Novalje*, Zagreb, 2004.
- A. Starac, Morfologija sjeverojadranskih amfora: Primjeri iz Istre, *Diadora*, 16-17, Zadar, 1995.
- D. Vrsalović, Istraživanja i zaštita podmorskih arheoloških spomenika u SR Hrvatskoj, Zagreb, 1974.
- D. Vrsalović, *Arheološka istraživanja u podmorju istočnog Jadrana*, Split, 2011.

Dopunska:

- Z. Brusić, Nalaz posuda od niskometamorfne stijene na otočiću Frmiću kod Biograda i značenje ovoga otočića u režimu plovidbe Pašmanskim kanalom, *Diadora*, 13, Zadar, 1991.
- S. Božek, *Brela – Jakiruš, Podmorsko arheološko nalazište*, 2000.